

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Mgr. Mária Krettová

Vševvedko – podstatné mená I
záujmový útvar

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Mária Krettová

Kontakt na autora UZ: Spojená škola, Štúrova 231/123,
061 01 Spišská Stará Ves
riaditelka231@gmail.com

Názov: Vševedko – podstatné mená I

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Anna Kromková

ISBN 978-80-565-0258-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

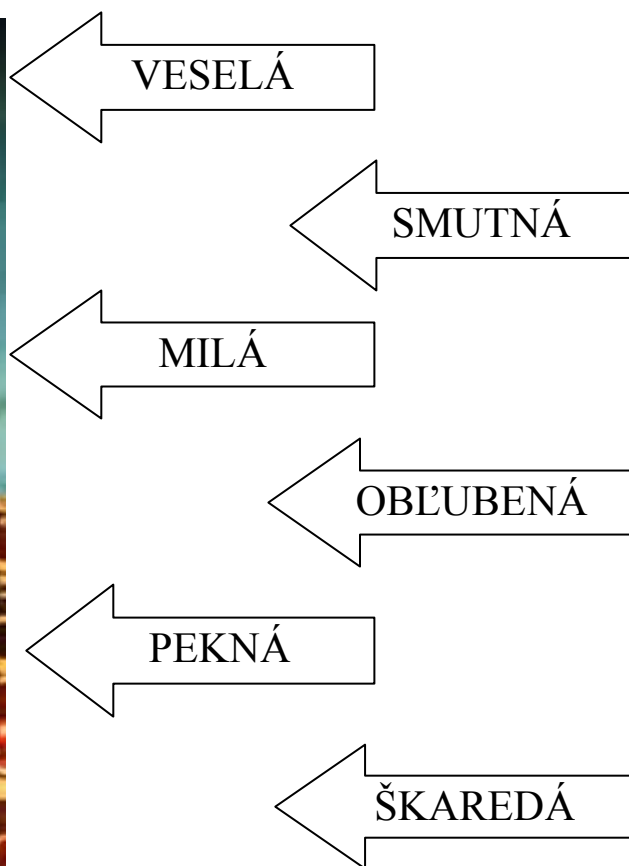
1. Príbeh o rómskom dievčati Klaudike
2. Všeobecné a vlastné podstatné mená
3. Gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád)
4. Vlastné mená osôb, zvierat, planét, štátov, riek

O rómskom dievčati Klaudii

Klaudia Grundzová, 14 rokov, ZŠ Budovateľská, Snina

Kde bolo, tam bolo, bolo raz jedno mestečko a v ňom žilo rómske dievčatko. Volalo sa Klaudia. Bolo veľmi pekné, oči malo ako srnka, vlasy čierne ako uhlie, noštek maličký ako gombička a líčka ako dve jabĺčka. Všetci ju mali v rómskej osade veľmi radi, pretože svojou veselosťou a milou tváričkou vedela potešiť každého, s kým sa stretla. Bola veľmi obľúbená v rodine i medzi všetkými v osade.

1. úloha: Vyfarbi šípky so slovami, ktoré vyjadrujú, aká je Klaudika.

2. úloha: Z textu vypíš prirovnania.

Takto sa všetci tešili a spokojne si žili, až kým malá Klaudika nezačala chodiť do školy. A vtedy sa stalo, čo by nikto nečakal. Malá Klaudika začala byť vážna, chodila smutná a všetci v okolí, ktorí ju poznali, sa začali pýtať. Čo sa stalo s našou Klaudikou, je azda chorá, alebo ju niečo trápi? Kde sa stratila jej veselosť a jej dobrota, úsmev z očí? Ocko a mamička, ktorým najviac záležalo na Klaudike, sa pýtali: Čo ti je? Si chorá. Trápiš sa? A ona so slzami v očiach im, začala rozprávať: Keď som prvýkrát vošla do triedy, všimla som si, že tam nie je žiadne rómske dieťa, bolo mi veľmi ťažko a smutno, povedala som si, že nebudem robiť rozdiely, každé dieťa je rovnaké, ale bol to pravý opak. Boli ku mne veľmi zlí. Posmievali sa mi, že som cigánka a ako som hrozne oblečená. Veľmi ťažko mi to padlo. Preto som nemala chuť chodiť do školy, učiť sa a byť dobrá ku každému.

3. úloha: Do bublinky napíš, ako sa Klaudika cítila v škole.

Mamička si ju objala, tváričku jej pohladkala a povedala jej, že ju má veľmi rada takú aká je a nech si z toho nerobí nič, budú sa spolu modliť k Devlovi, aby jej pomohol. Deň čo deň sa dievčatko modlilo k Devlovi, aby jej pomohol v jej ťažkých chvíľach. No, ale vyzeralo to tak, že ju ani Devla nepočuje, lebo na konci tretieho ročníka mala päťku a znamenalo to, že po prázdninách bude musieť opakovať ročník. Bola veľmi smutná, nešťastná, mala strach, že to bude tak ako doteraz. A mala strach, že ďalšie deti sa jej budú posmievat'.

4. úloha: Napíš, o čo prosilo dievčatko v modlitbe.

5. úloha: V texte vyhl'adaj, podčiarkni a napíš, ako dievčatku poradila mamka.

Dva mesiace ubehli ako voda, Klaudika sa chystala do školy, troška bola nesvoja, ale tešilo ju to, že sa každý deň modlila za svojich nových spolužiakov a novú pani učiteľku. A cítila, že teraz ju jej Devla vypočuje. Prišla do triedy trošku utiahnutá, nesmelá, ale to sa hneď zmenilo, keď jej jedno dievčatko, ktoré sa volalo Veronika, povedalo, aby si ku nej prisadla do lavice. Klaudika bola celá bez seba a v duchu d'akovala Devlovi. „Devla, d'akujem Ti.“ A začal pre Klaudiku nový život. Klaudika videla, že to sú iné deti ako v tamej triede, v ktorej jej tak ubližovali. Spolužiaci, i keď neboli Rómovia ako ona, snažili sa jej pomáhať v učive. A boli jej dobrými kamarátmi. A ešte dodnes sú. Klaudika sa im tiež snažila pomôcť, keď videla, že sú smutní a potrebujú niekto povzbudiť. Ale najviac pomáhala tým, že denne d'akovala a modlila sa k Devlovi za celú ich triedu. Teraz je Klaudika žiačkou 4. ročníka a na hodinách slovenského jazyka sa učí o podstatných menách. Je šťastná a vďačná Devlovi za všetko, čo bolo zlé i dobré, lebo si uvedomila, že teraz má ona pomáhať tým slabším, aby sa netrápili, ako ona kedysi. A tak sa všetko zlé obrátilo na dobré, lebo Devlovi a tomu, kto naozaj chce, nič nie je nemožné.

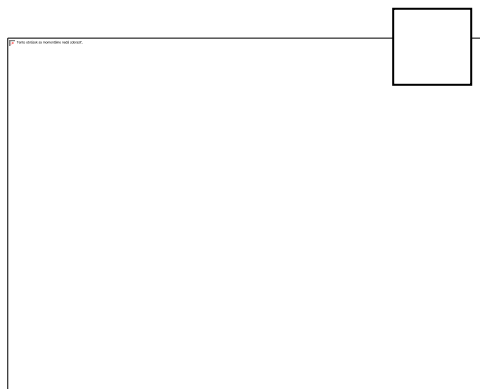
6. úloha: V texte vyhl'adaj a podčiarkni, do ktorého ročníka chodí Klaudika a čo preberajú na hodinách slovenského jazyka.

7. úloha: Napíš, čo sa ti v príbehu páčilo a čo nepáčilo.

8. úloha: Zakrúžkuj, ako sa podľa teba v príbehu správali žiaci v prvej triede.

9. úloha: Označ krížikom, na ktorom obrázku je šikanovanie.

10. úloha: Zakrúžkuj, ako sa podľa teba v príbehu správali žiaci v druhej triede.

11. úloha: Vyfarbi, v ktorej triede by si chcel/a byť ty.

PRVEJ

DRUHEJ

12. úloha: Nakresli, ako sa ty cítiš vo svojej triede/škole.

A large, empty rounded rectangle with a thin black border, intended for the student to draw their feelings about their class or school.

Klaudika je žiačkou 4. ročníka a na hodinách slovenského jazyka sa učí o podstatných menách. Klaudika si pre teba pripravila pár úloh a prosí ťa o pomoc pri ich riešení.

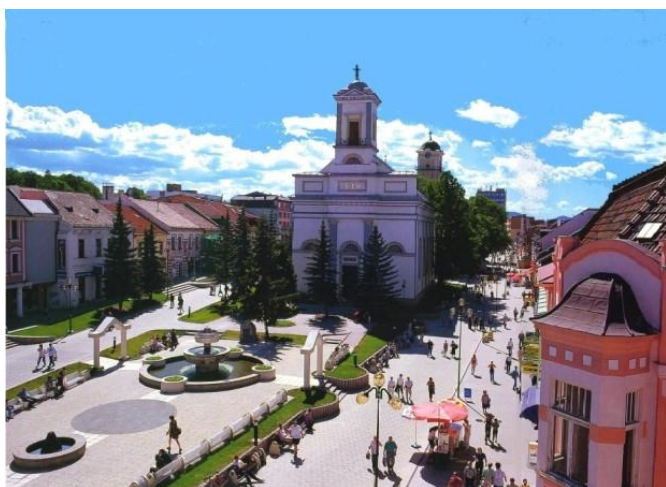
13. úloha: Podstatné mená roztried' na všeobecné a vlastné (pomáhaj si škrtním).
mamička, pero, Klaudika, mesto, kamarátka, kniha, Devlov, škola, Veronika, zošit, lavica

Všeobecné: _____

Vlastné: _____

V slovách zakrúžkuj začiatocné písmena.

14. úloha: K vlastnému podstatnému menu napíš jedno vhodné všeobecné podstatné meno.

Poprad _____

Dunajec _____

Pejko _____

Adela Banášová _____

Mária Ďuričková _____

Miroslav Šatan _____

15. úloha: K všeobecným podstatným menám napíš po tri vlastné podstatné mená.

rieky _____

mestá _____

chlapci _____

dievčatá _____

štáty _____

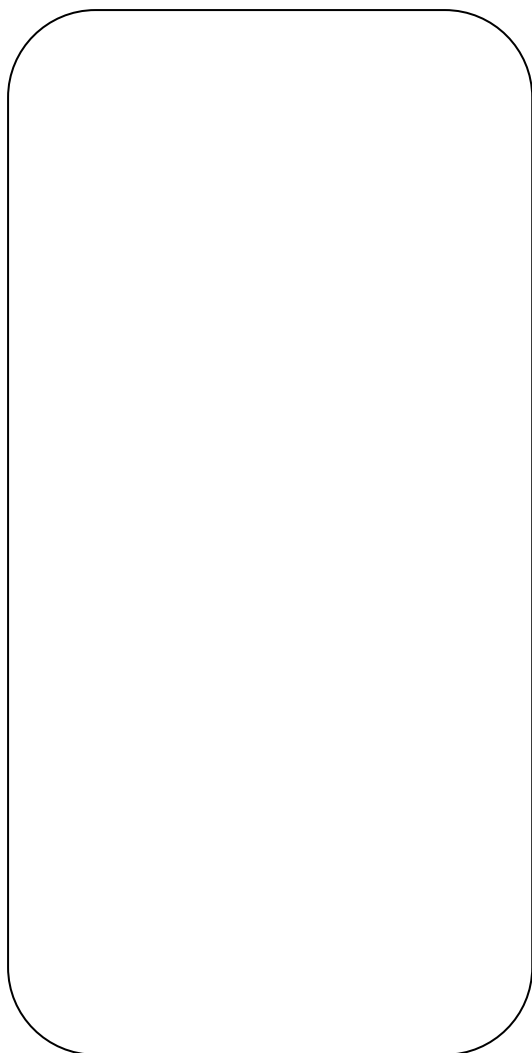
planéty _____

16. úloha: Podstatné mená roztried' podľa toho, ktorými otázkami sa na ne pýtame (pomáhaj si škrtním).

tanier, športovec, lízanka, lienka, obuvník, kominár, žralok, vidlička, pes, Karol, taška, mucha, lavica, rak

Kto je to?

Čo je to?

17. úloha: Podstatné mená roztried' podľa rodu (pomáhaj si škrtním).

guma, pero, taška, stôl, okno, zošit', kružidlo, peračník, ceruzka, učebnica, pravítko, pastelka, tabuľa

Mužský
rod

Ženský
rod

Stredný
rod

18. úloha: Podstatné mená roztried' podľa čísla (pomáhaj si škrtaním).

sluhovia, kino, skriňa, kružidlo, zmrzlina, lopta, rozhlas, chalupa, kosti, tvaroh, dievčatá,
vrecia, lietadlá, šoféri, kameň, švihadlá, pero, pekári, lopaty, zošit, aktovka, knihy, obchod

**Jednotné číslo
(singulár)**

**Množné číslo
(plurál)**

19. úloha: Pádové otázky sa pomiešali, skús ich čiarou správne priradiť k pádu. Farba ti pomôže.

Nominatív

S kým? S čím?

Genitív

O kom? O čom?

Datív

Kto? Čo?

Akuzatív

Koho? Čoho?

Lokál

Koho? Čo?

Inštrumentál

Komu? Čomu?

20. úloha: Podstatné meno napíš v základnom tvare. Slová v zátvorke ti pomôžu.

(chlapec, váza, darček, krava, slnko, dcéra, vzduch, hviezda, kniha, učiteľ, kýmldlo, reproduktor)

hviezdam _____ zo vzduchu _____
 chlapcovi _____ vo váze _____
 s knihou _____ učiteľovi _____
 s darčekom _____ o kýmldlách _____
 od kravy _____ reproduktory _____
 od slnka _____ dcére _____

21. úloha: Vyskloňuj podstatné meno kniha.

jed. č. - singulár	mn. č. - plurál
N:	N:
G:	G:
D:	D:
A:	A:
L:	L:
I:	I:

22. úloha: Urč gramatické kategórie podstatných mien.

(základný tvar, rod, číslo a pád)

Vzor: v parku – park, muž. rod, jed. č., L

za stenami _____

v okne _____

váza _____

autobusom _____

o deťoch _____

v lese _____

banán _____

z plastu _____

23. úloha: Vyrieš tajničku, ktorá ukrýva vlastné podstatné meno.

1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

1. Farba oblohy. 2. Prvý mesiac v roku. 3. Má 12 mesiacov. 4. Druhý deň v týždni.

5. Potrebujeme ju na šitie. 6. Strieda sa s dňom. 7. Je štvrtý mesiac v roku.

Vlastné podstatné meno je _____ .

24. úloha: Vyfarbi modrou pastelkou podstatné mená mužského rodu, červenou podstatné mená ženského rodu a žltou podstatné mená stredného rodu.

lopata	tanier	lekvár	jahoda	písmeno	krása
krmidlo	vlk	seno	soľ	býk	umenie
zrkadlo	fúrik	starosta	tulipán	stolička	podbeľ
pravítko	ruža	olej	záhrada	dúha	oblečenie
mrkva	cibuľa	špenát	leto	slovo	vedro

25. úloha: Vo vetách podčiarkni podstatné mená.

Opravár opravil pokazené auto. Alicka vyniesla smeti. Jabloň na záhrade má veľa krásnych kvetov. Nová učebnica leží na školskej lavici. Lekár včera vyšetril desať chorých detí. Čierny pavúk rýchlo lezie po kamennom múre. Žltá lopta sa kotúľala v telocvični. Štvrtáci plánujú školský výlet do Bardejova.

26. úloha: Prepíš text písaným písmom a vyfarbi vlastné podstatné mená.

BÝVAM V KRÁSNO MESTE POPRAD. VOLÁM SA JANKO HRÁŠKO. BÝVAM NA HRÁŠKOVEJ ULICI. V BLÍZKOSTI NÁŠHO BYDLISKA PRETEKÁ RIEKA POPRAD. SPOLU SO SESTROU MAJKOU NAVŠTÍVIME VYSOKÉ TATRY. BOLI SME AJ NA LOMNICKOM ŠTÍTE. STRETLI SME TAM MNOHO TURISTOV Z ČIECH. PREŠLI SME SA OKOLO ŠTRBSKÉHO PLESA. POČULI SME AJ REČ POLIAKOV. TATRY SÚ NÁDHERNÉ POHORIE.

27. úloha: Doplň správne začiatkové písmená.

Moja ____eta ____ilka býva v našom hlavnom meste ____ratislava.
Má peknú ____ačku ____isku. Cez mesto ____itra tečie rieka ____itra.
Boli sme vo ____ysokých ____atrách. Moja najmilšia ____kamarátka býva v ____anskej
____ystrici. V ____kole sme sa učili o ____esmírnych ____elesách. Poznáme osem
____lanét: ____erkúr, ____enuša, ____em, ____ars, ____upiter, ____atrun, ____rán,
____eptún. ____em má jeden ____esiac, ktorý sa volá ____esiac. Niektoré planéty majú aj
viac mesiacov. Učili sme sa, že na ____lovensku bývajú ľudia rôznych národností:
____lováci, ____aďari, ____oliaci, ____krajinci, ____usíni, ____ómovia, ____íňania,
____ietnamci, ____órejčania.

28. úloha: Doplň poučky.

Podstatné mená sú slová, ktoré označujú _____, _____ a _____.

Podstatné mená, ktoré označujú jednu osobu, jedno zviera alebo jednu vec
sú v _____ čísle - v s_____.

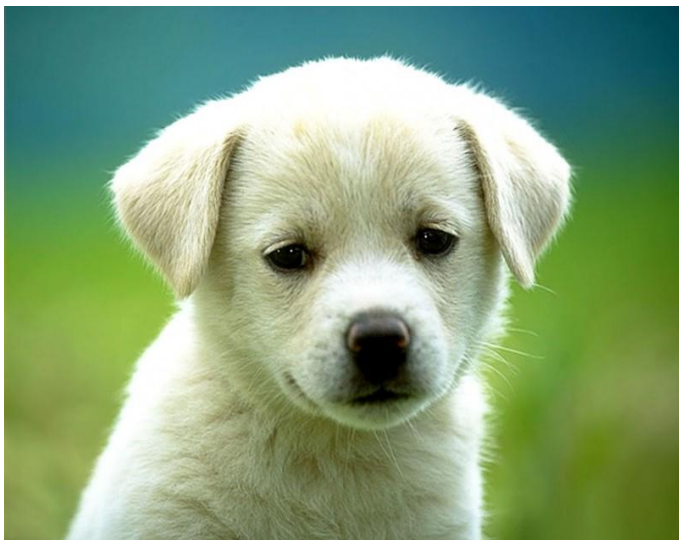
Podstatné mená, ktoré označujú viac osôb, viac zvierat alebo viac vecí
sú v _____ čísle - v p_____.

Podstatné mená môžu byť v _____, _____ a
_____ rode.

29. úloha: Podstatné mená v jednotnom čísle napíš v množnom čísle a opačne.

dom _____	matky _____
mačka _____	mucha _____
auto _____	perá _____
kozliatka _____	trpaslíci _____
počítač _____	kalendáre _____
zošity _____	kvety _____
vankúš _____	polička _____
pesničky _____	strom _____
hviezdy _____	papiere _____
misky _____	pastelka _____
taška _____	reproduktor _____

30. úloha: Zvieratká pomenuj vlastným menom. Daj si pozor na začiatkové písmeno.

31. úloha: Pomenuj planéty. Daj si pozor na začiatkové písmeno.

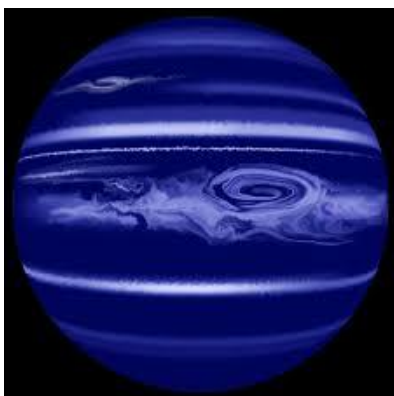

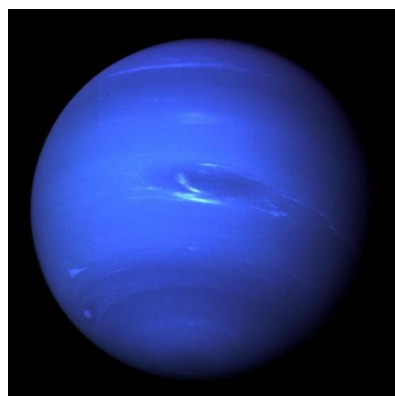

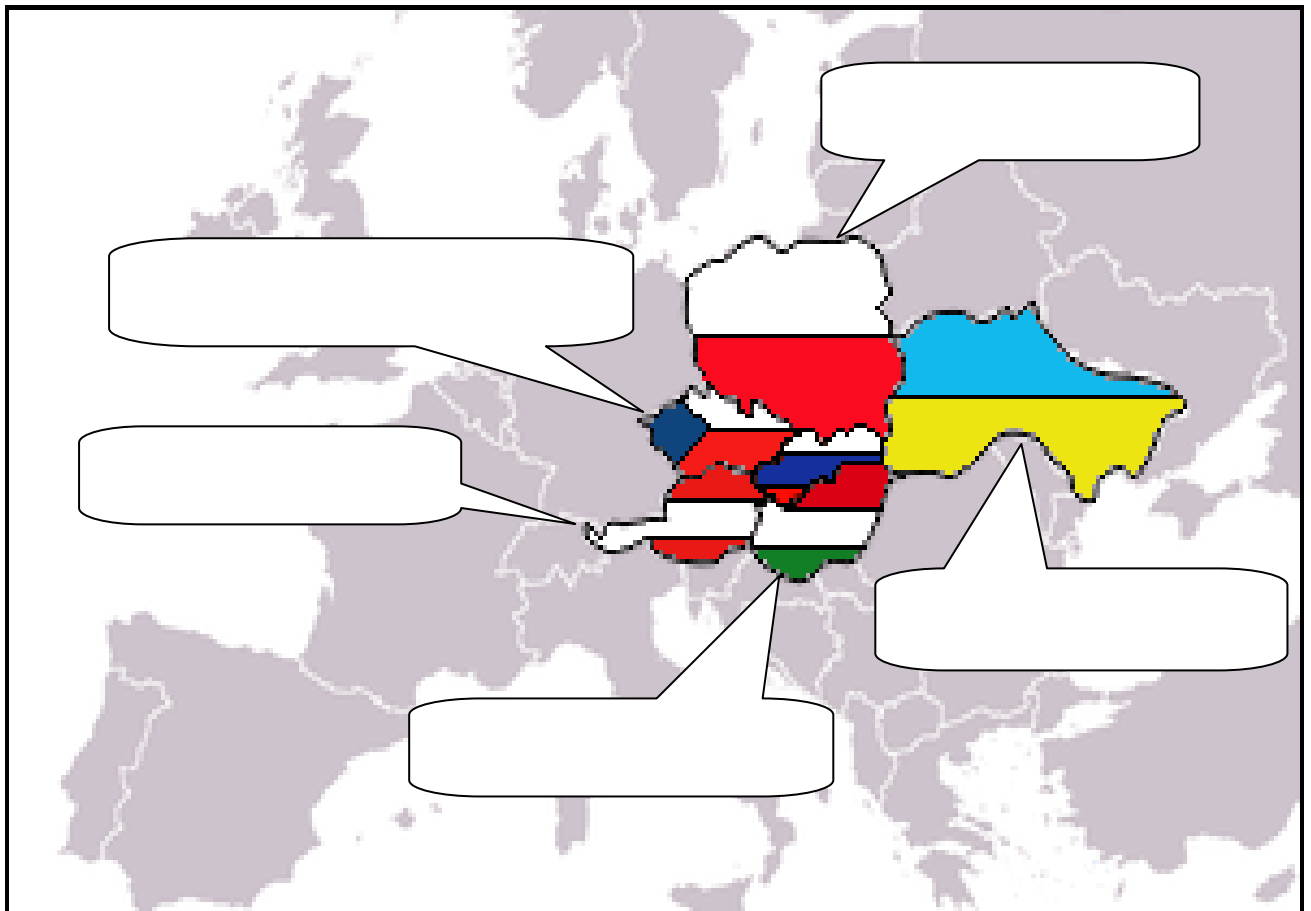

32. úloha: Deťom vymysli vlastné mená. Daj si pozor na začiatkové písmeno.

33. úloha: Do mapy napíš, s ktorými štátmi susedí Slovensko. Daj si pozor na začiatkové písmeno.

34. úloha: Zakrúžkuj správny názov našej vlasti.

- a) Slovenská Republika
- c) slovenská republika

- b) slovenská Republika
- d) Slovenská republika

35. úloha: Napíš, čo vieš o našej vlasti.

36. úloha: Riekam priradiť ich názov. Farebne vyznač začiatkové písmená.
Vyber si slová zo zátvorky (Váh, Hron, Ipeľ, Dunaj, Torysa, Poprad).

V _____

H _____

I _____

D _____

T _____

P _____

Zdroje

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/34/Palcmanska_masa.jpg

http://www.cyklovylet.info/wp-content/gallery/medzi-troma-riekami-dunaj-hron-a-ipel/ipel_-_najromantickejsia_z_trojice_riek_na_okruhu.jpg

<http://www.spoznaj.eu/obrazky/1437.jpg>

<http://img.geocaching.com/cache/a557b31e-5286-4cb7-a038-293423ca4732.jpg>

<http://www.spoznaj.eu/obrazky/4466.jpg>

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSz3KfzWx2t1LoTKdK5CjicNbuHeFmFcIAWgwU2u_aPVTySccv5

<https://encrypted-tbn2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRukvyBTIZBXmbNDEQa7Wh0Hbq0II3UMsawx8sxTeNUda1Bh4ZrSA>

<http://dracul.kill.pl/~bielu/astronomia/uran-neptun/00341.jpg>

http://infovekacik.sk/2006-september/mesta/europa_mapa.gif

http://www.adrian.hudec.szm.com/Obrazky%20-%20moja%20stranka/Zem_Mesiac.jpg

<https://encrypted-tbn2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ3bOHqac4ELScfJ7rfJetlKDODfulqgp4dmgmuN3QxsPz5O4uDQA>

<http://img.mediacentrum.sk/images/gallery/250/387989.jpg>

<http://www.skrecky-hamsters.estranky.sk/img/picture/4/DSCF4555.jpg>

http://www.vt.sk/uploads/pics/region_vysoketaty_hlavna_foto_martin_vysoky.jpg

<http://i.sme.sk/tspravy/1182/pr-otaznik-300x300-r782.jpg>

<http://www.vysoketaty.com/vysoke-taty.jpg>

http://img.najmama.sk/stories/Deti/Tinedzeri/sikana_deti_1.jpg

<http://www.foodcreations.co.uk/wp-content/uploads/2014/03/well-done.jpg>

http://209.160.41.150/ds_img_direct.php?i=1289797474-.jpg&t=8&d=lw9mkuvip6&x=360&y=480&l1=959&l2=166

<http://www.zsvinbarg.sk/images/bully.jpg>

http://img.aktuality.sk/stories/2005/Ilustr/Ludia/Deti/sikana_deti_chlapci_4.jpg

<http://ipravda.sk/res/2012/10/23/thumbs/ziaci-skola-deti-sikanovanie-sikana-bitka-clanok.jpg>

http://www.mojanitra.sk/images/clanky/vata/tn_c_15086_15.jpg

http://www.slobodaucenia.sk/u/articles/___textWidth_13872164327850.jpg

http://nd01.jxs.cz/015/011/59e3f1dc75_38140476_o2.jpg

<http://www.gymopatke.edu.sk/biola/plazy.files/image002.jpg>

<http://b53412d76490630846a2-19ff49ba44fb69578e509ffead2c6d0.r56.cf3.rackcdn.com/obrazky/24/24469.jpg>

https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQbek0ieU6rqTii3R7_V-8FsReVkkDofYKbqa5QLA93-iJKxAyKDw

<http://www.lancosova.estranky.sk/img/original/11/pes.jpg>

<http://www.wep.sk/jaroslavstrmy/obrazky/Venusa.jpg>

<http://www.virtualnevtaciky.estranky.sk/img/original/3/andulka5.jpg>

http://4.bp.blogspot.com/FfcNOKWuu6E/UZGqVch_30I/AAAAAAAAACI/gMslaRkvfEE/s1600/mars-planet.jpg

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e2/Jupiter.jpg/300px-Jupiter.jpg>

<http://www.wilkeseastna.org/files/saturn.jpg>

<http://www.pluska.sk/thumb/images/gallery/slovensko/2013/10/deti-adopcie.jpg?w=670&h=376&ip=5>

<https://encrypted-tbn3.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSYpiJmVW4UTcbENMcv3n5Zrbw9Jl8Ac1DL60Xs6e42yiXAMNtAYQ>

<http://obrazky.4ever.sk/data/download/ludia/deti/dievcatko%20157915.jpg>

https://encryptedtbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQzPT7OlrMvpw_3KrQvxA_bSyzo n3fdsXU73azBZcmOg0LVJ-1FFg